

Универзитет у Београду
Медицински факултет
Београд

На основу чл. 109. Статута Медицинског факултета у Београду (број 25/X-2 од 19.03.2018.г), а у вези чл. 13. Закона о безбедности и здрављу на раду ("Сл. Гласник РС" бр 101/2005, 91/2015 и 113/2017) и чл. 3. Правилника о превентивним мерама за безбедан и здрав рад за спречавање појаве и ширења епидемије заразне болести ("Сл. Гласник РС" бр 94/2020), Декан Медицинског факултета дана 27.07.2020. доноси:

ПЛАН ПРИМЕНЕ ПРЕВЕНТИВНИХ МЕРА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ШИРЕЊА ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ COVID-19

1.0. О КОРОНА ВИРУСИМА И ВИРУСУ COVID-19

- Шта је то корона вирус?

Корона вируси су велике фамилије вируса који могу изазвати болест код животиња и људи. Последњи откривен корона вирус изазива корона вирус заразу **COVID-19**.

- Шта је то COVID-19

COVID-19 је заразна болест изазвана новооткривеним корона вирусом. Овај нови вирус и нова зараза су били непознати пре избијања исте у Кини, у децембру 2019.године. **COVID-19** је тренутно пандемија.

- **Симптоми вируса**

Најчешћи симптоми **COVID-19** су температура, кратак дах, суви кашаљ, умор, запушеност носа, главобоља, коњуктивитис, упаљено грло, дијареја, губитак чула укуса и мириса, осип по телу или безбојност коже на прстима ногу и руку. Ови симптоми су обично благи и постепено се појачавају. Неки људи, иако заражени, имају само врло благе симптоме. Већина људи (око 80%) се опоравља од заразе без потребе за болничким лечењем, док осталих 20% заражених вирусом **COVID-19** постају озбиљно болесни, са потешкоћама у дисању. Старији људи, и они са хроничним болестима као што су висок крвни притисак, проблеми са срцем и плућима, дијабетес или канцер, изложени су већем ризику од развијања озбиљнијег облика болести.

Међутим, било ко може бити заражен вирусом **COVID-19** и развити веома озбиљне симптоме болести.

○ **Начин ширења вируса COVID-19**

Човек се може заразити вирусом **COVID-19** преко других, већ заражених особа. Зараза се примарно шири са човека на човека преко ситних капљица из носа и уста, која се избацују када особа заражена вирусом кашље, кија или говори. Ове ситне капљице су релативно тешке, не достижу велике раздаљине и брзо падају на земљу. Човек се може заразити уколико удахне ове капљице. Из овог разлога, важно је да раздаљина између две особе буде минимално 2 метра. Ове капљице могу пасти и задржати се на предметима и површинама у човековом окружењу, као што су столови, кваке, гелендери, итд. Додиривањем ових предмета и површина, а затим додиривањем очију, носа или уста може се пренети зараза. Да би се ово спречило, изузетно је важно редовно прање руку сапуном и водом или чишћење руку геловима на алкохолној бази (минимум 70% алкохола).

Заразу **COVID-19** могу пренети како особе са озбиљним симптомима, тако и особе са врло благим симптомима.

○ **Лечење COVID-19**

Ефикасни лекови су у фази развоја и нема ефикасних антивирусних метода. Против ове болести тренутно не постоји вакцина.

2.0 ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПОЈАВЕ ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

Како би се умањио ризик од инфекције и ширења заразе, потребно је примењивати следеће:

2.1 Опште превентивне мере:

- Сви запослени уколико имају симптоме који указују на **COVID-19** не долазе на посао, већ одмах иду у самоизолацију;
- Обавезно је да се ове особе у тим сличајевима одмах јаве свом непосредном руководиоцу, изабраном лекару или надлежном епидемиологу и даље поступају по њиховим инструкцијама;
- У затвореном простору обавезно је ношење заштитних маски;
- Пре уласка у објект обавезна је дезинфекција обуће (дезобаријере) и дезинфекција руку;
- Безбедносна удаљеност између запослених на раду мора бити најмање 2м, или већа, односно 4 м² по једном запосленом;
- Често проветравање канцеларија и пословних просторија;

- Редизајнирати радно место тако да се што више смањи групни рад и непосредни контакт запослених;
- Обезбеди запосленима одговарајућу опрему за личну заштиту, а пре свега заштитне маске, а где у процесу рада запослени долази у непосредни контакт са странкама, тим запосленима обезбеди и одговарајуће заштитне рукавице, по потреби и визир/заштитне наочаре и осталу заштитну опрему која је предвиђена за то радно место;
- Омогући контролу употребе обавезних средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- Често прање руку топлем водом и сапуном, минимум 20 секунди;

1.) dlan o dlan

2.) dlan o nadlanicu

3.) dlan o dlan raširenih prstiju

4.) šaka o šaku savijenih prstiju

5.) zatvorenim dlanom o palac

6.) vrhovi prstiju o dlan

Правилно прање руку

- На зиду поред лавабоа поставити пластифицирано упутство за правилно прање руку;
- За све запослене обезбедити средства и опрему за личну заштиту: заштитне маске (платнене и хируршке), заштитне рукавице;
- Кијање и кашљање обављати на правилан начин, покрити нос и уста маском, код кашљања и кијања поставити унутрашњу страну лакта или папирну марамицу која мора одмах да се баци у канту.
- Лица која у току рада на послу почну да кашљу и /или кијају одмах треба да се упуте кући;
- Спроводи појачану хигијену и дезинфекцију радних и помоћних просторија што укључује редовну дезинфекцију просторија, дезинфекцију обуће на улазима у објекте, често проветравање радног простора, редовно прање руку уз обезбеђивање довољне количине сапуна, убруса и текуће воде.
- Обезбеди запосленима одговарајућа дезинфекциона средства за чишћење и прање руку на бази алкохола.
- Избежавати додиривање уста, носа и очију;

- Обезбеди редовно чишћење свих површина која се често додирује на радном месту посебно подручја као што су тоалети, кваке на вратима, фиксни телефони, рачунарска опрема и друга опрема за рад. За ове намене препорука је да се користе дезинфекциона средства: 70% алкохол и раствор натријум-хипохлорита.
- Обезбеди појачану хигијену и дезинфекцију свих службених возила која се користе;
- Захтева од свих добављача, дистрибутера и спољних сарадника да поштују препручене норме поступања у циљу превенције од **COVID-19**;
- Обезбеди појачану хигијену и дезинфекцију на местима где се обавља размена папирне документације (писарнице, пријем поште итд) , као и рад са новцем.
- Током епидемије употребу централне климатизације треба потпуно зауставити;
- Забрани наручивање и доставу хране запосленима у објект послодавца. Уместо тога даје се препорука запосленима да доносе готову храну у произвођачкој амбалажи, или храну припремљену код куће.
- Где год је то могуће да се запосленима омогући рад у одвојеним просторијама или да се поставе привремене баријере (нпр. постављање ПВЦ или плексиглас баријере) и да се ограничи број лица која улазе у ове просторије.
- Код коришћења лифта, због лоше циркулације ваздуха обавезно је ношење маске; На дугмићима и на поду лифта могу бити присутне излучевине у којима је садржан вирус. Након изласка из лифта, потребно је опрати руке. Требало би смањити учесталост употребе лифта и користити степенице колико год је то могуће;
- У случају да се у просторијама задеси особа (запослени/студент/посетилац) са симптомима налик прехлади или грипу, а не понаша се у складу са мерама опште превенције, треба да се са дозвољене дистанце упозори од стране запослених;
- Уколико се у пословним просторијама задеси особа којој се стање налик прехлади или грипу нагло погорша, потребно ју је на безбедан начин изоловати и позвати хитну медицинску службу;
- У случају да дође до сумње да је запослени инфициран корона вирусом и буде упућен у самоизолацију, потребно је да обезбеди медицинску потврду (лекарско уверење) да је по овом основу одсуствовао;
- Свести на минимум све активности екстерних добављача услуга;
- Обуставити организовање интерних и екстерних обука и тренинга, где се сакупља више лица истовремено у директном контакту;
- Уносити довољно течности и витамина, редовни оброци и спавање (одржавање имунитета на што већем нивоу);
 - Екстерна лица присутна у пословним просторијама, мораје све време носити заштитну опрему;
- Пратити информације и препоруке путем доступних, званичних извора информисања;

2.2 Посебне превентивне мере

- Запослени и студенти морају бити без симптома који указују на COVID-19 (повишена температура, кашаљ, краткоћа даха, отежано дисање, губитак чула укуса и мириса) при доласку на факултет;
- Наставу прилагодити у складу са епидемиолошком ситуацијом и актуелним препорукама;
- Наставу организовати у мањим групама. Величину групе одредити на основу броја места у амфитеатрима, учионицама, вежбаоницама и др, тако да удаљеност између студената буде најмање два метра. Не препоручује се задржавање студената у већим групама у ходницима и холовима;
- Направити распоред предавања тако да пауза између предавања буде довољно дуга, како би се избегло мимоилажење две групе студената и обезбедило време за чишћење, дезинфекцију и проветравање простора где су студенти боравили;
- Одржавање испита организовати тако да се термини испита не преклапају и да чекање студената испред просторије где се испит одржава буде што краће, уз одржавање препоручене удаљености између студената од најмање два метра. Изузетак су комисијски испити на предмету Хирургија;
- Препоручује се да наставници са једне катедре заказују испите у различитим терминима током дана и различитим данима, уколико се испити одвијају у једној згради;
- Испити на клиничким предметима не могу се одвијати у оквиру болничких одељења, посебно у близини болничких соба, као и других просторија за третман пацијената;
- Изван ових простора у оквиру болница, ако нема довољно места за одвијање испита у стандардним просторијама, неопходно је одредити додатне просторе (библиотека, амфитеатри, велике учионице и друго), уз поштовање претходно наведених препорука;
- Неопходно је дефинисати процеруре за извлачење испитних питања, тако да студент не додирује картоне на којима су питања;
- Пре и после сваког испита неопходна је дезинфекција простора;
- У просторији где се одржава испит може боравити наставник и студенти у броју који омогућава одржавање препоручене удаљености;
- Запослени и студенти морају све време током боравка на факултету да носе маске, тако да маска прекрива уста, нос и браду, уз редовно спровођење мера личне хигијене, посебно прања руку сапуном и водом у трајању од најмање 20 секунди или дезинфекције руку средством на бази 70% алкохола. Не додиривати лице, посебно уста, нос и очи пре прања или дезинфекције руку;
- Просторије редовно проветравати, уз омогућавање континуираног протока ваздуха. Не користити вештачку вентилацију;
- Обележити места за хигијенско одлагање употребљених маски и др. отпада. Отпад одлагати у кесе / канте за инфективни отпад. Канту обложити кесом која има могућност везивања на врху у коју ће се убацивати отпад ;

- Кесе са отпадом завезати пре бацања и даље третирати у складу са процедуром за управљање отпадом, уз прописане мере заштите.
- Не организовати скупове, прославе и слична дешавања на факултету, као ни групне посете местима где се очекује окупљање већег броја особа.
- Ограничити број посетилаца/студената који истовремено бораве у библиотеци, читаоници, тако да је могуће обезбедити прописану удаљеност од других особа у свим правцима;
- Контролисати број присутних и онемогућити даљи улазак посетилаца док се максималан број не смањи.

2.3. Дужности запослених

Запослени је дужан:

- Да спроводи све мере безбедности и здравља на раду како би сачувао своје здравље, као и здравље других запослених;
- Да наменски користи прописана средства и опрему за личну заштиту на раду и да са њима пажљиво рукује, да не би угрозио своју безбедност и здравље као и безбедност и здравље других лица;
- Обавезно носи заштитну маску у затвореном простору;
- Да додатно брине о својој хигијени тако што ће редовно и правилно прати руке сапуном и водом најмање 20 секунди;
- Држи минимално растојање од 2 метра у односу на друга лица;
- У току рада избегава ношење накита, сатова и наруквица, јер то повећава ризик од преноса инфекција и отежава правилно прање руку;
- У току рада везује косу;
- Личну одећу држи одвојену од службене/заштитне одеће и опреме;
- Обавезно обавести послодавца уколико посумња на симптоме **COVID-19** код себе или чланова своје породице;
- Пре почетка рада прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и средства и опрему за личну заштиту на раду и да у случају уочених недостатака извести непосредног руководиоца;
- Пре напуштања радног места, да радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене;
- У складу са својим сазнањима, одмах обавести непосредног руководиоца о неправилностима, штетностима, опасностима или другој појави која би на радном месту могла да угрози његову безбедност и здравље других запослених;
- Запослени који у току рада раде са другим лицима, долазе у контакт са другим лицима (терен, шалтер, итд) морају увек користити заштитне маске, уз стално одржавање минималне дистанце од 2 м. Избегавати контакте са лицима која исказују симптоме инфекције;
- Уколико је потребно извршити оверу екстерних докумената, то обављати тако да се увек одржава минимална дистанца између лица од 2 м, не користити исте оловке;

- Обавезна је употреба заштитних рукавица и заштитне маске;
- Омогућити стално природно проветравање радног простора на местима где је то могуће;
- Редовно дезинфиковати кваке улазних врата;
- Лица задужена за одржавање хигијене простора активно укључити у спровођење безбедносно – хигијенских мера;
- Лица која обављају ове послове морају бити опремљена заштитним рукавицама, маскама, радном одећом (мантил и сл.);
- Након санитације просторија потребно их је добро проветрити;
- Мере санитације радних и помоћних просторија примењивати пре почетка рада, у прекидима рада, а у току рада (препоручљиво на свака 2 сата) и на крају радне смене;
- За све случајеве који се појаве у току рада, а индикују на зараженост вирусом, одмах се јавити непосредном руководиоцу и поступати по општем упутству;

2.4. Превентивне мере након повратка са пословних путовања

При повратку са путовања из области угрожених вирусом **COVID-19** :

- Особе које су се вратиле из области угрожених вирусом **COVID-19** потребно је да у самоизолацији проведу минимум 14 дана, без доласка на посао, уз претходно обавештавање непосредног руководиоца и надлежне здравствене установе;

Након саветовања са надлежном здравственом установом, поступити по њиховим упутствима;

При повратку из осталих области:

- Ови запослени могу несметано наставити са доласцима на посао, осим ако им је саопштено да су имали непосредан контакт са зараженом особом;
- Уколико неки од запослених има информацију да је био у контакту са зараженом особом, потребно је да одмах по доласку о томе обавести свог непосредног руководиоца и надлежну здравствену установу, како би добио даља упутства;
- Уколико запослени приватно путује ван земље, треба о томе да обавести непосредног руководиоца.

2.5 . Превентивне мере приликом пословних састанака

Пословна активност захтева сталну комуникацију са запосленима, тимски рад и групне сусрете са пословним партнерима. Превенција ширења заразе треба да подржи пословне активности, па се у датим околностима препоручују следеће мере:

- На улазним вратима у просторије за састанке поставити обавештења да је при уласку обавезно носити заштитну маску и дезинфекција руку за све .
- Појачати контролу уласка у пословне просторије;

-Ограничити путовања у иностранство, посебно у земље у којима постоји изражена епидемија;

- Уколико су путовања неопходна, посебно водити рачуна о мерама опште превенције;

- Приликом пословних сусрета избегавати руковање и срдечно поздрављање;

- Ограничити групне пословне састанке (ограничити број према препорукама у зависности од епидемиолошке ситуације);

- За састанке користити веће просторије како би се између учесника омогућила физичка дистанца од бар 2 м;

- Пре почетка и након састанка потребно је проветрити и дезинфиковати просторију (радне површине, кваке, коришћену апаратуру итд.);

- Ограничити време трајања састанака ако је могуће на 15 мин;

- Дати предност комуникацији путем телефона, интернета, конференцијских позива, итд.

3. 0. ХИГИЈЕНСКО – САНИТАРНЕ МЕРЕ

3.1. Чишћење канцеларија и других просторија

- Препоручује се чишћење, влажно прање, и дезинфекција простор без присуства запослених;

- Просторије које се чисте неопходно је проветрити природним путем;

- Уколико постоје услови, просторије треба осунчати (подићи ролетне, завесе и друге заштите на прозорима и отворити прозоре да сунчева светлост уђе у просторије) ;

- Површине које се чисте и дезинфикују су посебно оне које се често додирују: површине столова, опрема која се користи при раду, тастатуре, миш, оловке, телефони, каблови, маказе и други писаћи прибор, кваке и браве на вратима и прозорима, површине столова ,прекидачи за светло, тастери);

- Ако су површине видно прљаве, треба их претходно очистити, опрати, а потом дезинфиковати;

- За дезинфекцију површина ефикасна су средства на бази хлора која се користе у домаћинству и у којима је концентрација активног хлора 0,5%, као и алкохолни раствори са најмање 70% алкохола и други детерџенти и дезинфекциона средства која ефикасно делују на корона вирус.

- Избор дезинфицијенса зависи од типа површине која се дезинфикује и њене намене;

- Препарати хлора услед чешће употребе изазивају иритацију коже и имају корозивно дејство на метале, па се стога у тим ситуацијама препоручује употреба средстава на бази 70% алкохола.

- За дезобаријере (сунђере и крпе натопљене дезинфекцијоним средством), прилазе зградама и подове препоручује се раствор натријум-хипохлорита до 1%.

- За припрему 0,1% раствора натријум-хипохлорита обично се користе препарати који садрже 5% раствора хлора (доместос, варикина), тако што се у 1 литар воде додају две супене кашике односно 20 ml препарата).

- Никада не мешати средства за дезинфекцију различитог хемијског састава.

- Површине у тоалетима, купатилима, WC кабинама, очистити, опрати и дезинфиковати најмање једном дневно. За дезинфекцију контаминираних површина и материјала, не треба користити боцу с распршивачима, јер прскање може додатно проширити вирус и узроковати удисање штетних честица и хемикалија;

- Крпе које се користе за брисање различитих површина не смеју се мешати. Канте са отпаcima се морају редовно празнити, минимално једном дневно.

- Ако се спроводи дезинфекција у затвореном простору, у коме су претходно боравиле особе које су заражене корона вирусима, неопходно је проветрити просторије отварањем врата и прозора, након чега следи дезинфекција хлорним препаратима, препаратима на бази алкохола са минимално 70% алкохола или другим дезинфекционим средством. Прању и дезинфекцији подлежу све површине и сав прибор који постоји у просторији.

3.2. Хигијенске мере приликом коришћења аутомобила

- У аутомобилу увек држати средство за дезинфекцију (најбоље 70% алкохол), папирне марамиче или убрус;
- По уласку у аутомобил, испрскати руке и обућу средством за дезинфекцију;
- Пре изласка из аутомобила (по завршетку вожње) поново алкохолом испрскати руке, управљач, мењач и кључ од аутомобила;
- У аутомобилу избегавати седење један поред другог, већ један иза другог, најбоље дијагонално;
- Препорука је да се у аутомобилу превозе највише две особе.

3.3. Хигијенске мере приликом рада са папирним документима

- У току рада са папирном документацијом, обавезна је употреба заштитних рукавица и заштитне маске;
- Поставити засебан радни сто/ пулт за пријем/отпрему документације;
- Пријем документације вршити тако да лице које доноси документацију исту одложи на радни сто/пулт, након тога преузети документацију водећи рачуна да се увек одржава минимална дистанца између два лица од 2 м;
- Код потписивања докумената (отпремнице, пријемнице и сл.) захтевати од лица којем је потребно потписати одређени документ да одржава дистанцу од најмање 2 м;
- Водити рачуна да за столом/пултом буде увек највише једна особа у исто време;
- Запослени и посетиоци не смеју користити исту оловку за потписивање докумената;
- Након потписивања запослени се удаљава од стола, а потписана документа преузима екстерно лице одржавајући међусобну дистанцу од најмање 2 м;
- Отварање пристиглих паковања/коверти вршити за столом намењеном за манипулацију документацијом;
- Коверат/амбалажу уколико није потребна, бацити у канту са осталим отпадом;

- Пристиглу документацију одлагати на одговарајућа места где није могућ приступ свим лицима, тако да се обезбеди да та документација „одстоји“ без дирања што дужи период како би се потенцијалне честице вируса елиминисале;
- Регистраторе и фолије по потреби дезинфиковати дезинфекционим средствима;
- Након манипулације документацијом, поготову екстерном документацијом обавезно опрати руке у складу са упутствима за правилно прање руку. Не додиривати никад лице рукама(уста, нос, очи);
- Редовно дезинфиковати сто који се користи за потписивање, као и оловке које се користе за потписивање.

3.4. Мере личне заштите особа које чисте и дезинфикују простор

- Пре чишћења и дезинфекције обавезно ставите личну заштитну опрему. Обавезно је ношење радних мантила дугих рукава, посебно приликом припреме раствора дезинфекционог средства, а и касније током примене;
- Чишћење и дезинфекција просторија и предмета, обавити с једног на други крај, тако да очишћена страна не буде контаминирана. Сав отпад који настаје током чишћења треба одложити у пластичну кесу и затворену канту за смеће;
- Након чишћења, пажљиво скинути заштитну опрему и ставити у двоструку пластичну кесу, а затим опрати руке сапуном и топлом водом. Прање руку се спроводи текућом водом и сапуном у трајању од минимум 20 секунди.
- Након чишћења,уклонити маску одговарајућом техником – не дирати предњи део, већ откопчати маску и ставити је у пластичну кесу, а затим опрати руке сапуном и топлом водом;
- Коришћене крпе треба опрати (95 °C) уз додатак детерџента за веш;

3.5. Хигијена тоалета

- Тоалети се морају више пута у току смене чистити и дезинфиковати уз употребу средстава за дезинфекцију;
- У тоалетима треба да буду обезбеђена средства за прање руку и папирни убриси за брисање;
- У сваку канту се морају поставити кесе;
- Кесе се не смеју препуњавати и морају се редовно мењати;
- Кесе које се бацају се морају везати и одложити у контејнер са комуналним отпадом;
- Забрањено је коришћење заједничких крпа и пешкира;
- Користити папирне убрисе за брисање руку, а искоришћене убрисе одмах одложити у канту.

4.0. ЛИЧНА ЗАШТИТНА СРЕДСТВА

- Само постојање личне заштитне опреме није довољно за спречавање инфекције запослених корона вирусом. Лична заштитна опрема може бити извор инфекције код неправилне употребе. Од кључног значаја је правилна употреба личне заштитне опреме, односно увежбаност при њеном стављању и скидању.
- Редослед поступака правилне примене средстава и опреме за личну заштиту је у следећим тачкама:
 1. Обавити хигијену руку.
 2. Ставити заштитну маску.
 3. Ставити заштитне наочаре / визир – уколико се користе (само уколико су претходно дезинфиковани).
 4. Навући рукавице.

4.1. Заштитна маска

- Заштитна маска је намењена за заштиту дисајних путева од могућих контаката са зараженим особама као и за заштиту других лица од лица које је можда заражено.

Заштитну маску фиксирати на следећи начин:

1. Пре започињања стављања маске обавезно оперите руке тј. урадите хигијену руку описану у претходном делу;
2. Маску поставите преко носа, уста и браде;
3. Фиксирати маску у корену носа;
4. Везати је на потиљку и врату или је пребаците преко ушију уколико је маска намењена за такво позиционирање;
5. Проверити да ли маска добро пријања уз лице.

Маска се замењује када постане влажна.

- Платнена маска је за виšekратну употребу. Већ коришћена маска се искувава на температури 95°C. Након искувавања и сушења, маска се пегла и спремна је за поновно коришћење.

4.2. Заштитне рукавице

- Заштитне рукавице су намењене за заштиту од могућих контаката са инфицираним површинама;
- Заштитне рукавице штите од директног контакта са прљавим и инфицираним површинама само ако се правилно користе;
- Ако са њима додирујете контаминирани површине, а затим телефон, оловку, своје одело, лице, алат, онда оне не могу да спрече пренос инфекције;
- Рукавицама преносите инфекцију на све површине које додирујете;
- Отварајте врата ако је могуће без додиривања кваке (лактом), врата гурните телом, ногом, светло палите лактом, надлактицом;
- Свако смањење контакта даје шансу да се смањи пренос инфекције;

Правилно коришћење заштитних рукавица:

- Нокти на рукама треба да су исечени на кратко;
- Док су вам рукавице на рукама никако не додирујте лице и немојте везивати маске рукавицама којима сте већ додиривали површине око себе;
- С'обзиром да нисте у могућности да мењате рукавице после сваког контакта рукавице редовно испрскајте 70% алкохолом;
- Пре започињања скидања рукавица обавезно их дезинфиковати 70% алкохолом, поступцима као код хигијене руку;
- Ухватити спољну ивицу близу ручног зглоба;
- Скинути је са руке окрећући унутрашњу страну споља. Ставити је на супротну руку на којој је још увек рукавица ;
- Увући прст „ослобођене” руке испод друге рукавице у близини ручног зглоба. Скинути је окрећући унутрашњу страну споља правећи „пакет” од обе

рукавице.Сложити „пакет“ коришћених рукавица правилно тј. у посебну кесу за

отпад

Правилно скидање рукавица

4.3. **Употребљене визире / наочаре** (уколико се користе) дезинфиковати на следећи начин:

1. Испрскати све површине визира 70% алкохолом уз помоћ боце са распршивачем;
2. Пребрисати папирним убрусом или оставити да се самостално осуши;
3. Сваки запослени дезинфикује визир на крају своје смене;
4. Сваки запослени дезинфикује визир на почетку своје јутарње смене;
5. Обавезно опрати руке на крају процеса дезинфекције.

5.0. Задужење за спровођење и контролу спровођења превентивних мера и активности

За спровођење и контролу спровођења превентивних мера и активности задужени су управници института, непосредни руководиоци запосленог и лице за безбедност и здравље на раду.

Самоодговорност свих запослених, студената и посетилаца је једини начин за спровођење превентивних мера у циљу спречавање ширења заразне болести **COVID-19**.

- Управници института организују рад на институту и контролишу спровођење превентивних мера и активности у циљу спречавања и сузбијања инфекције ;

- Ако се потврди да запослени има **COVID-19** , тада је управник дужан да обавести све запослене о њиховој могућој изложености вирусу на радном месту, поштујући заштиту података о личности.
 - Руководиоци процеса рада /шефови пре почетка сваке смене, воде кратки разговор са запосленима у вези са здрављем појединаца и њихових породица. Ако је потребно, дају нова упутства или информације о епидемији. Пренос знања и информација је врло важан. Одговорни су за контролу спровођење мера у циљу спречавања и сузбијања инфекције;
 - Ако је стање запосленог који има симптоме **COVID-19** озбиљно (ако је болестан или повређен или му је живот угрожен) непосредни руководиоцац је дужан да позове службу хитне помоћи и пружи им све релевантне информације са којима располаже;
 - Док чека на поступање здравствене установе непосредни руководиоцац је дужан да обезбеди да запослени за кога се сумња да је инфициран буде изолован. Овај запослени не сме да додирује друге запослене, површине и предмете. Запослени који има симптоме **COVID-19** мора да прекрије уста и нос заштитном маском;
 - Организује се строга контрола кретања запослених из организационе јединице у којој је радио запослени који је заражен;
 - Контакти запослених из организационе јединице у којој је боравио запослени који је заражен своде се на нужне уз прописане мере заштите;
 - Непосредни руководиоцац особља задуженог за одржавање хигијене у обавези је да : уреди начин вођења евиденције о дезинфекцији радних и помоћних просторија .
- Лице за безбедност и здравље на раду врши:
- контролу спровођења превентивних мера и активности,
 - контролу коришћења средстава и опреме за личну заштиту на раду,
 - сарађује са државним органима и даје потребна обавештења о примени превентивних мера безбедности и здравља на раду.

6.0. Мере и активности за поступање у случају појаве епидемије заразне болести

- Идентификација контакта треба да започне одмах након што је у установи утврђен сумњиви случај.
- Контакт лицем у лице са вероватним или потврђеним случајем у растојању мањем од 1м дужи од 15 минута ;
- Директан физички контакт са вероватним или потврђеним случајем ;
- Непосредна нега пацијента/запосленог са вероватном или потврђеном болешћу без употребе одговарајуће опреме за личну заштиту, или друге ситуације на које указује процена ризика представника службе јавног здравља .
- СЗО препоручује са сви контакти запослених са **COVID-19** буду под карантином 14 дана од последњег дана када су били изложени запослени.
- За остало особље које не испуњава дефиницију контакта , може се сматрати да имају изложеност ниском ризику **COVID-19** и препоручују се да примењују посебне мере

предострожности. Ове мере предострожности могу се изменити и прилагодити проценама ризика од стране службе јавног здравља.

-Запослени/лица који нису погођени су особе за које се сматра да су изложене ниском ризику. Треба им пружити информације о болести, њеном преношењу и превентивним мерама. Од њих треба тражити да самостално прате симптоме **COVID-19**, укључујући температуру, кашаљ или орежано дисање 14 дана од дана одласка потврђеног случаја из установе. Уколико се у року од 14 дана развије симптом који указује на **COVID-19**, треба одмах да се ставе у самоизолацију и да контактирају локалне здравствене службе и епидемиолога.

- Када непосредни руководиоца посумња да запослени има симптоме болести сличне грипу или **COVID-19** као што су кашаљ, отежано дисање, повишена температура и грозница тада тог запосленог треба да изолује.

Правила понашања у случају потенцијалног зараженог радника су :

- Код првих симптома, одмах уђите у поступак самоизолације, јавите се изабраном лекару/ епидемиологу у Институту за јавно здравље.
- Обавештавање непосредног руководиоца како би се предузеле мере заштите осталих запослених и обавештавање надлежних државних органа;
- Позивање већ одређених Служби за јавно здравље/служби за дезинфекцију затвореног простора у коме је боравио оболели запослени.

Списак установа и дежурних телефона за ближе информације у вези са COVID 19

- Контакт центар – број телефона за све информације о COVID 19 је 19 819
- За ближе информације у вези са симптомима COVID 19 можете контактирати број телефона 064 8945 235 (број који је отворило Министарство здравља),
- Институт за јавно здравље Србије "Др Милан Јовановић–Батут" (Др Суботића 5, Београд, тел: 011/2684566) или институте/заводе за јавно здравље на територијина којој боравите.

Институте/заводе за јавно здравље/домове здравља на територији Републике Србије на којој запослени борави, а чији су бројеви телефона објављени на интернет страници Министарства здравља **www.zdravlje.gov.rs**

Овај План примене мера за спречавање ширења заразне болести **COVID-19** подлеже изменама и допунама у складу са епидемиолошком ситуацијом и важећим законским прописима.

План примене мера за спречавање ширења заразне болести COVID-19 је саставни део Акта о процени ризика на радном месту и у радној околини.

Декан Медицинског факултета
Проф. др Небојша Лалић

